

Földi hivatásunk

Lukács 16,10-12

Szentháromság ünnepe utáni 4. vasárnap

1953. június 28.

A felolvasott ige a hamis sáfárról szóló példázat folytatása. Ebből a példázatból két tanulságot von le Jézus: az alkalmazásnál az eszességet, az elmélyítésnél a hűséget. Az egyiket Isten országával, a másikat e földdel kapcsolatban kívánja tanítványaitól. Első pillanatra azt gondolnók, hogy Jézus azt kívánja: legyenek tanítványai eszesek földi viszonylatban, s hűségesek Istenhez. Jézus azonban éppen fordítva tanítja: legyenek az övéi eszesek, találékonyak, életrevalók Isten országába való törekvésükben, s ne engedjék, hogy a világ fiai megszegyenítsék a világosság fiait és legyenek az övéi hűségesek földi dolgaikban. Ez utóbbiról szól a mai szent lecke. Az igében Jézus elsősorban a pénz és vagyon kezeléséről beszél, de elvi kijelentéseit szabad nekünk kiterjesztenünk minden földi dolgunkra és szabad benne útmutatást látnunk egész földi hivatásunkra.

1. Jézus három jelzőt használ a földi dolgokkal kapcsolatban.

Az első ez: Kevés. Ez a jelző nem mennyiség megállapítás, hanem értékjelzés. Minden, ami e földön körülvesz, kevésértékű. Az eredeti szöveg méghozzá felsőfokot is használ, így is mondhatnánk tehát: igen kevés értékű. A latin fordítás is minimummal fordítja. Önmagában értéktelen, elhanyagolható mennyiség. Mindennek igazolására elég csak arra hivatkoznunk, hogy minden földi kincs múlandó, a mennyieiek ellenben örökkévalók.

Ebből a szemléletből születik meg azután az a magatartás, mely édeskeveset törődik a földi dolgokkal, csekély értékűnek tartja, s elhanyagolja azokat. Sőt néha odáig megy, hogy a keresztyénség egyenes ismertető jelének tartja ezt a minden földit megvető, a mindennapi léttől idegen lelkületet, s ezen méri meg az egyes ember keresztyénségének mélységét. Számára az élet-távolság lesz az Isten-közelség fokmérője.

Ezt a minden földit lebecsülő magatartást igékkel is alá lehet támasztani. Jézus is megmondotta, hogy nemcsak kenyérral él az ember, hanem Isten igéjével (Máté 4,4), ne aggodalmaskodjatok tehát és ne mondjátok: Mit együnk? vagy: Mit igyunk? vagy: Mivel ruházkodjunk? Ezek a pogányok kérdései és nem a hívő keresztyéneké (Máté 6,31-32). Ne gyűjtsetek azért magatoknak kincseket e földön, ahol a rozsda és a moly megemészti és ahol a

tolvajok kiássák és ellopják (Máté 6,19). Mert mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de az ő lelkében kárt vall? (Máté 16,26).

Azok, akik ezeknek az igéknek az alapján e világtól való visszahúzódot, vagy egyenesen világmegvetést hirdetnek, félreértik Jézust. Ezekben az igékben Jézus nem világmegvetést prédikál, hanem a helyes sorrendet szögezi le. Kell a kenyér, de előbbre való a lélek eledele, mint a test tápláléka. Kell az ital és a ruha, de nem ezekre kell beállítanunk egész életünket, hanem a hitre abban a mennyei Atyában, aki jól tudja, hogy mindezekre szükségünk van. Első az Isten országa, s csak utána következhetik minden más. Első az üdvösség, s csak másodrendű kérdés, hogy földi boldogság kísér-e az üdvösség felé vezető utunkon.

A mai ige is ezt hirdeti. Kevés, nem örök értékű az, ami e földön van, de nekünk épp ezen a kevésen kell híveknek bizonyulnunk. A hűség ugyanis mindig aprólékos. Nem nézi a munka reprezentatív értékét. Számára nem fontos, hogy babérkoszorú, s kitüntetés jár-e érte. Neki az ember fontos, aki ott van a munka mögött, akinek szüksége van rá. Ezt az aprólékos hűséget várja a keresztyénektől Krisztus. Mert erre van szüksége ennek a világnak. Nagy dolgokhoz hamarabb találni hősöket, mint apró szolgálatokra hú embereket. Pedig ezek az apróságok alkotják tulajdonképpen az életet. Nélkülük rendetlen összevisszasággá, káosszá válik a világ. A hűség épp ezért élet- és világfenntartó elem.

Vajon úgy van-e, hogy ahol ma megbízható, aprólékosáig pontos és hű munkásra van szükség, ott a Krisztus népére terelődik a figyelem? Úgy van-e az én életemben is? Ne felejtse el, hogy csak aki itt, ezen a kevésen hív, az kap megbízatást a többre is, csak annak szól majd az örök élet kapujában a hű Megváltó: „Jól vagyon hű szolgálóm, menj be a te uradnak örömébe”! (Máté 25,21).

2. *A másik jelző, amit Jézus a földi dolgokkal kapcsolatban használ, ez: Hamis.*

Így folytatódik a szentlecke: „Ha azért a hamis mammonon hívek nem voltatok, ki bízna rátok az igazi kincset?” (11.v.) A Mammont nemcsak az teszi hamissá, ha nem becsületes úton szerzem. A Mammon származásától függetlenül is hamis. Becsap bennünket. Úgy mutatja, mintha ő szolgálna nekünk, valójában pedig bálványunkká lesz, s rabszolgájává tesz bennünket. Megakadályozza, hogy Istennek szolgáljunk. Nem lehet szolgálni Istennek is, meg a Mammonnak is (Luk 16,13). A magvető példázata szerint gondtövisseivel elfojtja, gyümölcstelenné teszi, megöli szívünkben Isten igéjét (Máté 13,22). Megbontja a testvéri egységet. Démászt is elcsalta Pál mellől. Ezt írja róla Pál: „Démás engem elhagyott, e jelenvaló világhoz ragaszkodván”

(II.Tim 4,10). Csoda-e, ha János is szükségét érzi ennek a figyelmeztetésnek: „Ne szeressétek e világot, se azokat, amik e világban vannak. Ha valaki a világot szereti, nincs meg abban az Atya szeretete.” (I. Ján. 2,15) Isten emberei jól tudják, hogy e világ nemcsak kevésértékű, hanem veszedelmes is, mert kísértései mögött e világ fejedelme, a Sátán van (Ján. 12,31)

Ez mind igaz és mégis, aki ebből arra kovácsol érvet, hogy kimeneküljön e világból, az félreérti Jézust. Ha azok, akikről az első jelzővel kapcsolatban beszéltünk abba a hibába estek, hogy lebecsülték e világot, emezek abba a hibába esnek, hogy túlbecsülik azt. Amazok törődésre nem érdemes kis dolognak tekintették, emezek pedig hatalmas, félelmetes ellenséget látnak benne, akitől menekülni kell. Szerintük a világ mindenestül az ördög martaléka. Pedig hát mégis ez a világ - ha az ember bűne által elrontottan is - de mégis Isten teremtménye, melyet Isten nem hagyott sorsára, hanem fenntartja azt és gondviselő szeretetével ellátja mindennel, amire az élethez szüksége van. Ez a világ úgy, ahogy van, nemcsak Isten gondviselő szeretetének, hanem megváltó kegyelmének is tárgya. Ezt a világot szerette úgy, hogy egyszülött Fiát adta érte halálra (Ján. 3,16). Ebben a világban dolgozik a Szentlélek.

Isten tehát nem húzódott vissza ettől a vele szembeszálló világtól, s az övétől is ugyanezt a magatartást kívánja. Ezért kívánja Jézus is, hogy a tanítványai hívek legyenek a hamis mammonon is. Ez a világ üldözheti őket, ők nem csinálnak ellenszervezkedést. Ez a világ gyűlölheti őket, ők szeretik az ellenségüket is. Ez a világ akadályozhatja őket, ők imádkoznak érte, s bocsánatot kérnek a számukra.

Dániel prófétát egykor az oroszlánok vermébe dobatta az ellenséges világ, de ő ott is hívőnek bizonyult (Dániel 6,23). Azóta is sokszor jutottak Isten gyermekei az oroszlánok vermébe. Mi történt ilyenkor? A hívők hívek maradtak, s hitük még az oroszlánokat is megszelídítette. Mások megtanultak az oroszlánoktól ordítani és marakodni. Aki e hamis világban a hamis mammonon nem bizonyul hűnek, az nem győz, de nem is kapja meg az igazi kincset, az üdvösséget.

3. A harmadik jelző, amit Jézus e földi dolgokkal kapcsolatban használ ez: a másé, vagy ahogyan más fordítások fordítják: idegen.

A szentlecke utolsó verse ugyanis így szól: „És ha a másén hívek nem voltatok, ki adja néktek, ami a tiétek?” (12.v.) Jézus szerint tehát a vagyon, ami a kezeink között van, amivel emberileg rendelkezhetünk, tulajdonképpen idegen tulajdon. A másé. Nem a mienk. Kié? Az Istené. Ő a birtokos, mi pedig csak sáfárai vagyunk. Elszámolással tartozunk neki, s egyszer, mikor talán legkevésbé gondoljuk, eljön a leszámoltatás ideje. Isten, a gazda, a ránk bízott

vagyon egy részét más számára adta. A kezeink között levő vagyon egy része tehát ebben az értelemben is másé. Más emberé, s mi csak kézbesítői vagyunk. Megtérése előtt nem tudja elhinni ezt az ember. Zakeus is abban a meggyőződésben élt, hogy amit összeharácsolt, ami az ő kincseskamrájában van, az az övé. Azt csinál vele, amit akar. Jézussal való találkozása után azonban anélkül, hogy Jézus erről szolt volna neki, egyszerre így szolt: „Uram, ímé minden vagyonomnak felét a szegényeknek adom és ha valakitől valamit patvarkodással elvettem, négy annyit adok helyébe.” (Luk. 19,8). A föld tehát a szeretet, a segítő szolgálat drága alkalm. Híven használod-e ezt az alkalmat? Nem sikkaszod el azt, ami nálad van ugyan, de nem a tied, hanem másé? Vagy azt gondolod, hogy kegyet gyakorolsz, s nem gazdád parancsát teljesíted kötelességszerűen akkor, mikor szeretettel szolgálsz másnak a kezeid között levő anyagi javakból?

Jézus azt mondja, hogy ha megtartjuk magunknak azt, ami a másé, azt is elveszítjük, ami a mienk. Mi az, ami a miénk? Miénk Krisztusban a bűnbocsánat, az élet és az üdvösség. Ez forog tehát kockán földi magatartásunkon.

Két kérdést tesz fel az igében Jézus: Ki bízna rátok az igazi kincset? és: Ki adja oda néktek, ami a tiétek? Vannak kérdések, amelyekre nem kell felelni, mert a megfogalmazásban, vagy a hangsúlyában már benne van a felelet. Ez a két kérdés is ilyen. Bennök van Jézusnak a felelete: Sem én, sem az én Atyám nem bízna rátok az igazi kincset, s nem adná oda néktek, ami a tiétek. E földön a földi dolgokban megmutatott hűség nélkül nincs üdvösség. Nem ez a hűség szerzi meg az üdvösséget. Kegyelemből hit által üdvözülünk, de az a hit, mely nem termi meg a hűség gyümölcsét, holt hit, melynek nincs megtartó ereje.

Péld. 20,6-ban ezt olvassuk: „A legtöbb ember talál valakit, aki jó hozzá; de hű embert, azt ki találhat?” Ki meri elmondani: Itt vagyok én? Ámen.